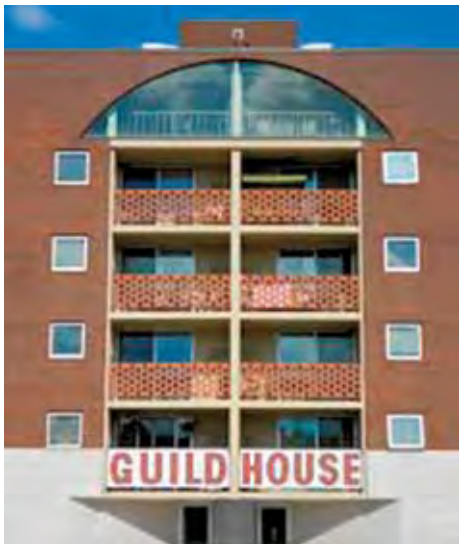

Robert Venturi

1925–2018

SZÖVEG TEXT: SZEGŐ GYÖRGY

Korosztályom talán első meghatározó modernitáskritikai impulzusát Robert Venturi *Összetettség és ellentmondás az építészetben* (Corvina, 1986) című könyvének tételei jelentették

GUILD HOUSE, PHILADELPHIA, 1964

Ebben azt állította Mies van der Rohe „a kevesebb több” mottójának persziflázsaként: „a kevesebb unalmas”. Az olasz bevándorlók gyermekeként született és a Princetonn diplomázott építész 1954-ben kétéves ösztöndíjat kapott Rómába. Az ott szerzett élmények nyomán hazatérve már a hatvanas években támadást intézett a szerinte megfáradt modernizmus amerikai gyakorlata ellen. Az egyetem után Louis Kahn asszisztenseként dolgozott. Említett elméleti főműve 1966-ban jelent meg, és óriási hatással volt a következő két-három évtized kortárs építészetére.

A philadelphiai Guild House (1964) oszlopai, köríves ablakai programépületként fricskázták a modernista építészetet. Ugyanitt az egyik amerikai alapító atya, Benjamin Franklin egykori háza alá telepítette annak múzeumát (1976), felül az épület éleinek

A LONDONI NATIONAL GALLERY BŐVÍTÉSE, 1991

beton rajza, mint plasztika, nemzetközi híró építésszé tette. A Franklin Court szimbolizmusa és humora iskolateremtő erővel hatott, a kísérletezés visszatért a megmerevedett modernizmus praxisába. A londoni Cityben a National Gallery bővítése botrányt kavart 1991-ben – mára el sem képzelhető a Picadilly Venturiék posztmodern ál-klasszicizmusa nélkül. Feleségével, Denise Scott Brownnal közösen jegyzett épületei és közéleti szerepvállalása alapján 1991-ben Pritzker-díjat kapott. Hamarosan katedrát is kapott a Yale és a Harvard építészeti fakultásain. Az amerikai építészetben Philip Johnson, Charles Moore vagy Robert Graves, az európai posztmodernben Rem Koolhaas és Ricardo Bofill architektúrája jelentették a legerősebb folytatást.

A kelet-európai rendszerváltásban az irányzat elaprózódott és kritikai hatás helyett a kritika céltáblájává vált. Venturi 93 évesen, 2018. szeptember 20-án hunyt el – ezzel egy korszak lezárult.

FRANKLIN COURT, PHILADELPHIA, 1976

ROBERT VENTURI 1925–2018

Born as a child of immigrating parents from Italy, he got his degree in architecture and thus received a two-year grant in Rome in 1954. Enriched with experiences there, he returned to his country, and in the 1960s launched an attack against the American version of Modernism which he rated as exhausted. After his university studies, he worked as an assistant with Louis Kahn. His chief work, Complexity and Contradiction in Architecture was published in 1966, and exerted deep influence on contemporary architecture in the next two or three decades. His Philadelphia-based Guild House (1964) has columns, round-arched windows to provoke Modernist architecture as a programme building. He seated the museum of Benjamin Franklin beneath his house (1976), with the lively sculpturesque tracery of the buildings contours in concrete, which earned him world-fame. In 1991 he received the Pritzker Prize. The most prominent American architects in his wake are Philip Johnson, Charles Moore or Robert Graves, which in Europe it is the post-Modernist architecture of Rem Koolhaas and Ricardo Bofill that show his influences.